

СЛОВО НА ДРУГАРЯ ТОДОР ЖИВКОВ

ПРЕД УЧРЕДИТЕЛНИЯ КОНГРЕС НА НАЦИОНАЛНИЯ АГРАРНО-ПРОМИШЛЕН СЪЮЗ

Драги делегатки и делегати,
Драги гости

Другарки и другари,

Искам преди всичко да изприя приятното поръчение, възложено ми от Централния комитет на Българската комунистическа партия, от Пленум на ЦК да ви приветствам биещи другарски поздрав и да пожелаем работата на Учредителния конгрес на Националния аграрно-промишлен съюз, който милионите труженици на социализма от градовете и селата на нашата родина следят с огромни надежди и големи надежди, да бъде плодотворна и да се увенчае с пълен успех! (Много продължителни ръкопляскания).

Другари,

Както знаете, Централният комитет на Българската комунистическа партия на свой пленум обсъди въпроса за усъвършенстване на социалистическата организация на труда и плановете ръководство в селското стопанство. Пленумът разгледа и реши стратегическа по своя характер линия за развитието на един от основните отрасли на нашата икономика.

Документите на пленума — решението на Централния комитет, основните положения на Националния аграрно-промишлен съюз, докладът на др. Тодор Божинов, заключителното слово на др. Александър Лилков, бяха публикувани.

Проведоха се общи събрания на аграрно-промишлените комплекси, заседанията на стопанските съвети на общините и учредителните конференции за изграждане на околностите аграрно-промишлен съюз, които избораха своя ръководство и делегати за настоящия конгрес.

Както и можеше да се очаква, решенията на пленума на Централния комитет на партията предизвикаха голям интерес и широк отклик сред нашата общественост. Особено важно е, че те получиха одобрение и подкрепа на дейците и специалистите, на трудовите колективи в селското стопанство, именно там, където непосредствено се решават задачите, новите решения и задачи.

Събранията на аграрно-промишлените комплекси и учредителните конференции на околностите аграрно-промишлен съюз протекоха при висока политическа активност. Изразено бе пълно разбиране, че е напълно необходимо да се извърши планомерно и последователно прилагане на икономическия подход в ръководството на селското стопанство и от създаването на нова форма на организация и управление в тази област.

Радостно е, че събранията и конференциите преминаха в критичен дух. На тях бяха проявени голяма загриженост и беше отразена справедлива критика на недостатъците в ръководството на бригадите, фермите и предпозитията срещу проявите на безотговорност и разхищение на общественото имущество, срещу потребителските настрояния и готовини. На критика бяха подложени както Министерството на земеделието и хранителната промишленост и неговите подчинени, така и другите организации, които носят отговорност за едни или други трудности в селското стопанско производство.

Този критичен дух и напрежение многобройни конкретни предложения още веднъж потвърждават правилността на взетите от ЦК решения, тяхното значение за по-ефективно използване на земята, работната сила и селското стопанска техника, за по-нататъшния подем в селското стопанско производство и хранително-вкусовата промишленост. Както се вижда, смисълът на решенията на пленума на Централния комитет на партията, новите начинания за усъвършенстване управлението на селското стопанство не само са доведени до знание на изпълнителските и ръководните кадри в този отрасъл, но те вече стават тяхна плът и кръв.

Можем следователно да кажем, че първият етап от изграждането на Националния аграрно-промишлен съюз е приключил успешно. (Продължителни ръкопляскания).

Всичко това, другарки и другари, ме осъбождава от необходимостта да изнеса обстойно доклад пред настоящия Учредителен конгрес на Националния аграрно-промишлен съюз. Ето защо, как

то се договорихме в Политбюро на ЦК, аз ще произнеса само въвеждащо слово. Това ще предоставя и повече време, за да се разгърне на конгреса дискусията, започнала на пленума на Централния комитет и на събранията и конференциите по места.

Другари,

Правилно се подчертава, че решенията на последния пленум на Централния комитет на партията и по-специално прилагането на икономическия подход и изграждането на Националния аграрно-промишлен съюз бележат началото на нов етап в развитието на нашето социалистическо селско стопанство. Те творчески разширяват и обогатяват аграрната политика на партията, дават възможност селското стопанство да се развива все по-пълно и съответствие със законите на изграждането на зрелия социализъм в нашата страна. (Ръкопляскания).

Същевременно искам да подчертая, че тези решения не са нещо изолатирано, а представляват неделима част от усилията, които полагаме след Единадесетия конгрес за усъвършенстване на методите на стопаняване и формите на управление в различните сфери на обществения живот у нас.

Позволете ми, другари и другари, накратко да се спра на този проблем, преди да премина конкретно към проблемите на Учредителния конгрес.

Голямото и непреходно значение на Единадесетия конгрес на партията е в това, че конкретизира и доразвива програмните постановки за изграждане на зряло социалистическо стопанство в нашата страна. Заедно с това конгресът определи главните стратегически направления за постигането на тази непосредствена историческа цел. Той издигна и обоснова девиза „Ефективност и качество — качество и ефективност!“ Под знака на този девиз от конгреса досега у нас се разгръща огромна организаторска и политическа работа.

В тази насока нашата партия обръща изключително внимание на две особено важни обстоятелства.

Първо. Борбата за висока ефективност и качество — е органически свързана с борбата за ускоряване на научно-техническия прогрес, за овладяване и прилагане резултатите от научно-техническата революция. Задачата да се повишават ефективността и качеството не бива да се схваща опростенчески в смисъл, че угнетява да се работи по-добре от днес. Това е важно, но при съвременните условия — крайно недостатъчно. Научната постановка изисква не просто утре да се работи по-добре от днес, а да се работи така, че да се овладяват върховете на научно-техническия прогрес. Научно-техническата революция казва своята решаваща дума във всички области на обществен живот. Тя внася корени изменения както в материалните елементи на производствения процес, във всички негови етапи, така и в социалното управление, в областта на културата, науката и образованието, в хората, в тяхната подготовка, в техния бит, душевност и съзнание.

В сегашните условия без бързото внедряване в практиката на научно-техническите постижения са немислими повишаването на обществената производителност на труда, икономията на време, създаването на повече блага с по-малко суровини и енергия и материали.

Въпросът е обаче: какви именно постижения ще се внедряват? На нас са нужни постиженията на главните, определящите направления и сфери на научно-техническата революция, които са ни постиженията, които в минимален срок ще осигурят най-висок ефект, ще издигнат техническите и технологичните равнища на производството у нас до равнището на най-напредналите в съответната област страни.

От всичко това следва, че когато говорим за модернизираща и реконструкция, за разширяне и ново строителство за най-рационално използване на живия труд, средствата на труда и предметите на труда, изобщо — когато поставяме задачата за висока ефективност и качество, това непременно означава да овладяваме върхо

вете на научно-техническия прогрес. Сега ние можем и сме длъжни да си поставяме големи цели. Ние вече не лягаме от възрастта на присъждането в научно-техническия прогрес както в областта на материалната база на обективните възможности, така и в областта на подготовката на нашите кадри, на възможностите на субективния фактор. Ето затова на нашата партия сега казва на политическите, научните, стопанските дейци и ръководители, на нашите трудови колективи: гледайте сме

Второ. В прилагането на мултипликационния подход

Както е известно, това е принципно нов подход, разработен на Единадесетия конгрес на партията. Той допринася за рязко увеличаване на ефективността, за умножаване на ефекта по цялата верига на общественото производство.

Ние се стремим да прилагаме този подход в неговите три аспекта.

Кон са те?

ло напред, другари, работете и дерзайте с революционния огън на българските комунисти, със самочувствието на днешна, а не на вчерашна България. (Бурни, продължителни ръкопляскания).

Второ. Стратегическата задача за висока ефективност и високо качество не може правилно и успешно да бъде решена, без решително да се изменят и усъвършенстват методите на стопаняване, без да се създаде подходящ управленчески инструментариум.

Юлският пленум на Централния комитет на партията от 1976 година и Националната партийна конференция от 1978 година са важни жалони по този път. Те поддържат на безпощадна критика слабостите и недостатъците в производството и другите сфери, установиха нови, много по-високи критерии и изисквания към изпълнителските и ръководните кадри.

Заедно с това огромна е заслугата на тези два партийни форума, че разработиха принципино нови постановки в методите и формите на управление, които осигуряват изпълнението на стратегическата задача за висока ефективност и качество.

Изобщо може да се каже, че периодът след Единадесетия партийен конгрес представлява един плодотворен период, който се характеризира с голямо богатство на идеи, с интензивни търсения на най-правилни подходи и решения, с практически стъпки за решително подобряване на системата на управление. Това е период на формиране на система от методи, средства и механизми на управление, която най-пълно да съответства на борбата за висока ефективност и високо качество. (Ръкопляскания).

Кои са главните характерни черти на тези мероприятия, с които искаме да извършим прелом в ръководството на икономиката?

Първо. В планирането

През последните години високите съществени изменения в реда и начина на планиране. По същество разработена е нова технология за съставянето на плановете, която сега успешно се прилага.

Тези изменения са насочени към издигане ролята на плана като главно средство за реализиране на социално-икономическата политика на партията.

На първо място, ешелонирането на производството в зависимост от неговия характер. Мултипликационният подход ни позволи да отделим в принципно ново решение в специализацията и концентратива на производството, което се постига в мащабите на цялото народно стопанство. Сега задачата е разработките в тази насока да се доведат докрай и да се преведат в действие.

На второ място, този подход намира приложение и в териториален разрез, при решаване проблемите на териториалното разположение на производствени сили. Освен за по-правилно териториално разположение на производствени сили той създава възможност и за рязко намаляване на капиталните вложения. Сега задачата е този аспект на мултипликационния подход да се разработва и приложи и в условията на изградените вече селищни системи. И тук са заложени големи резерви, които трябва максимално да се оплодотворят.

На трето място, извънредно перспективен е третият аспект, така нареченият възбуждащ ефект. Мултипликационният подход не само дава възможност по-пълно и по-ефективно да се задоволяват съествуващите потребности, но той е и стимулатор за нови потребности, подбудител за производството на нови изделия на най-високо научно и техническо равнище.

Досегашният опит потвърждава, че мултипликационният подход има важно значение за нарастване ефективността на народното стопанство. Той трябва да намери приложение и в планирането, и в разработването на нови технологии, и в създаването на системи от машини, и в оборудването на предприятия, и в други сфери на обществената дейност. Неговите възможности са изключително големи и следва максимално да се използват.

Трето. В организацията на труда

Не случайно въпросът за усъвършенстването на социалистическата организация на труда беше централният въпрос на Националната партийна конференция. Борбата за висока ефективност и качество наложително изисква да се внесят качествени изменения в организацията на труда, да се постави тя в пълно съответствие с удължения стратегически девиз. Големият напредък в развитието на организацията на труда като организация елава не само на живия труд, но позволява да се постигне необходимите резултати от по-

жения труд. Назряло беше противоречието между големите възможности на икономиката и незадоволителното състояние на организацията на труда.

Наложи се да разработим и приложим нова постановка за социалистическата организация на труда като организация на производствения процес — предметите на труда, средствата на труда и живия труд, в тяхното диалектико единство.

Освен това ние взехме решителен курс да се утвърди бригадната организация като главна форма на организация на труда на сегашния етап. Задачата е да се изграждат комплексни бригади, които да работят на вътрешностопанска сметка, а стимулирането на членовете на колектива да бъде в зависимост от конкретния принос за получаване на крайния резултат.

От само себе си се разбира, че в различните производства, например в селското стопанство или хранително-вкусовата промишленост, бригадната организация на труда трябва да се прилага не по един и същ терм, а творчески в съответствие с конкретните производствени условия. Очевидно е, че всяка отрасъл и производствена сфера ще се прилагат и други форми на организация на труда, които са най-пригодни за конкретните условия.

Четвърто. Повишаване правата и отговорностите на стопанските организации и пряко им свързване с реализацията на тяхната продукция на вътрешния и международния пазар.

Тук по-специално искам да отбележа, че с плана за 1979 — 1980 година бяха утвърдени минимален брой показатели. Това създава по-големи възможности за разгръщане на инициативата и творчеството. В комплекса от мерки за издигане ролята на стопанските организации особено важно място заема изграждането на звената за инженерно-техническата дейност. Главната задача на тези звена е ускореното внедряване в производството на най-прогресивните научно-технически постижения, на челия опит — наш и чуждестранен. Създаването на производствено-наблюдателни и търговски звена имат важно значение за осигуряване на стопанските организации и техните подразделения с необходимите суровини, материали, горива, енергия, машини, съоръжения, капри и в организирания реализацията на произвежданата продукция. По такъв начин производственият звено, не посредствено с вътрешния и международния пазар, носи пряка материална, финансова и морална отговорност за реализацията на своята продукция.

Както виждате, другари, разработките и внедряването на нови методи на стопаняване, на нови форми на организация и управление представлява последователна линия на нашата партия за осъществяване на стратегическия девиз за висока ефективност и качество. Искам изрично да подчертая, че всички тези методи и мерки трябва да се прилагат и в мероприятия нито са откъснати едното от другото, нито се противопоставят едно на друго. Те са звена от една единна верига, логически и практически взаимно свързани.

Този целостна система от методи, форми и механизми създава възможности стопанското ръководство във всички сфери на икономиката да действа ефективно.

Какво е обаче необходимо да се превърнат възможностите в действителност.

Какво е необходимо, за да може разработената система да разкрие напълно своите предимства?

Необходимо е последователно да се прилага икономическият подход в цялостния производствен и възпроизводствен процес в нашата страна. Икономическият подход, образно казано, ще влее свежа кръв в системата от методи, форми и механизми, които ние сега използваме, ще ги импулсира да действуват пълноценно. На цяла слабост е, че досега влияхме малко кръв в тази система.

С други думи икономическият подход е онова основно, редуващо звено, с което, помисля на Ленини, може да бъде изтеглена цялата верига. Както е известно, стопанско-паричните отношения при социализма са качествено различни от тези в условията на капиталистическото общество. Но те обективно съществуват и ние сме длъжни да се съобразяваме с това. Икономическите категории като стока, паричнопроизводствени фондове и други, не са просто вещи, а израз на определени производствени отношения. Тези отношения не са нещо външно и чуждо на социалистическия

строй, а негова органическа съставна част. Освен това стопанско-паричните отношения ще бъдат обективно необходими и в условията на зрелия социализъм, и в прехода към комунизма.

Следователно, да се недооценява значението на стопанско-паричните отношения, да не се използват те разумно и пълноценно означава да се нанася сериозна вреда на икономиката, да се спъва нейното развитие, да не се използват всички възможности на нашата обществена система.

Ето защо нашата партия не е спокойна, но твърдо и неотклонно да прилага икономическия подход във всестранната практика на социалистическото стопанство в нашата страна. Както знаете, върху основата на икономическия подход ние вече разработихме механизъм за ръководство на селското стопанство. Първите положителни резултати вече налице. Сега се правят съответни разработки за транспорта, за строителството, за външната и вътрешната търговия. Предстои този подход да бъде внедрен във всички останали отрасли и сфери на нашия обществен живот за да изяви напълно своите положителни страни и предимства.

Разбира се, ние не разглеждаме системата от управленчески форми, методи и механизми като нещо неизменно, като нещо веднъж завинаги дадено. Не обхолимо и внимателно да се следят измененията в нашето обществено развитие и да се вземат нужните мерки система на стопаняване и ръководство да се поддържа в съответствие с тези изменения.

Другарки и другари,

Такава са разработките във връзка с усъвършенстване системата на стопаняване и ръководство, които сега са в процес на постепенно внедряване във всички сфери на материалното производство, а също и в други области на обществен живот, в зависимост, разбира се, от тяхната специфика. Ние започнахме последователно да ги прилагаме и в областта на селското стопанско производство. Това обаче не изисква да се внесат съществени изменения в самата организация, във формите, подходите и механизмите на управление на този отрасъл.

Вие, другари, сте запознати с основните положения за изграждането на Националния аграрно-промишлен съюз. Затова ще се спра накратко само на някои въпроси във връзка с характера, целите и задачите на тази качествено нова по същество форма на организация и управление на досегашния Национален аграрно-промишлен комплекс.

От какво по-конкретно е продиктувана необходимостта да изградим Националния аграрно-промишлен съюз?

Първо съображение. Изграждането се налага от дълбоки количествени и качествени изменения, настъпили в селското стопанство. Както е известно, чрез ТКЗС нашата страна първа след Съветския съюз преустрои селското стопанство върху социалистически основи. Това историческо дело бе завършено, напълно след Априлския пленум на Централния комитет на партията от 1956 г., който ликвидира допусканите дотогава слабости и грешки, творчески да разви ленинската аграрна политика на партията. Създадени бяха необходимите предпоставки за по-нататъшното ускорено и всестранно развитие на селското стопанство в съответствие с изискванията на обективните икономически закони на социализма. По същество това е първият етап в развитието и концентратива на нашето селско стопанство.

Вторият етап е свързан с обективния и окуражаващ на трудово-кооперативните земеделски стопанства. Това беше обективен, необходим процес, който отговаряше на по-висока степен на развитие на производствени сили и производствени отношения на село. Създадени бяха условия за по-пълно използване предметната на кооперативния строй.

Третият етап в развитието на селското стопанство е свързан с изграждането на аграрно-промишлените комплекси като качествено нов тип социалистическа стопанска организация. С изграждането на АПКи от една страна, бяха създадени необходимите условия за по-нататъшно задълбочаване на концентрацията и специализацията, за приложение на промишлените методи в производството и управлението на селското стопанство. От друга страна, това постави началото на органичното съединяване на земеделието с преработвателната промишленост. Още при изграждането на

АПКи ние се ръководихме от разбирането, че те не са застиващи, веднъж завинаги дадена форма, че те непрекъснато ще се развиват, усъвършенствуват и обогатяват. И животът с пълна сила потвърди това. Променили, които се извършват в тях, изискват сега и нови решения.

Второ съображение за създаването на Национален аграрно-промишлен съюз е необходимостта да се ускори интеграционните процеси между селскостопанското производство, хранителната промишленост, селскостопанското машиностроене и научното им обслужване.

Трето съображение за изграждането на Национален аграрно-промишлен съюз е необходимостта да се осъществяват в пълно съответствие с изискванията на генералната стратегия на партията за високо качество и висока ефективност. Става дума за управлението на целия възпроизводствен процес в тази сфера да се постави върху икономическа основа, в пълно съответствие с изискванията на икономическите закони на социализма. Става дума да се постави управлението на цялото стопанско производство на изцяло върху икономическия анализ, стопанската сметка, пълната самозадържа, да се осигури мултипликационен ефект в стопанската дейност. Става дума последователно да се прилага и да се развива ленинският принцип за демократическия централизъм.

А какво е понастоящем пожеланието?

Не е тайна, че новите потребности в сферата на селското стопанство са влезли в противоречие с административните форми на управление, с прекратения централизъм, бюрократизъм и инертност в работата на Министерството на земеделието и хранителната промишленост и на други стопански органи и организации, свързани със селскостопанското производство и хранително-вкусовата промишленост. Това тормози развитието на този отрасъл, скочва самонамишляват на милионите работници и селскостопанските ръководители.

Следователно, дълбоки качествен изменения в производствени сили и обществените отношения на село, задълбочаващата се концентрация, специализация и вертикална интеграция на производството и необходимостта да се приведе целият възпроизводствен процес върху икономическа основа изискват да се премине към нова, по-съвършена форма на организация и управление на селското стопанска дейност.

Такава форма е и призвана да бъде Националният аграрно-промишлен съюз.

Създаването на Националния аграрно-промишлен съюз е безспорно крупно събитие в развитието на нашето социалистическо селско стопанство, в живота на българското общество. (Продължителни ръкопляскания)

Какво ще представлява той?

Националният аграрно-промишлен съюз ще бъде: нов тип стопански комплекс; доведен до икономически съюз на държавни и кооперативни стопански, научно-изследователски, изкуствителни, снабдителни и пласментно-търговски организации; качествено нова форма на управление с изборни ръководни органи на всички равнища, в които ще се съчетава държавното и общественото начало. По такъв начин за първи път управлението на един основен народностопански отрасъл се изгражда върху държавно-обществено начало.

По същество това ще бъде крупна стопанска единица, която ще управлява всички свои подсистеми върху основата на икономическия подход, на стопанската сметка и пълната самозадържа.

Каква е неговата главна цел? Непрекъснато да увеличава обема, да повишава качеството и ефективността на производството на селскостопанска продукция в присъщо и преработен състояние, максимално да задоволява вътрешните потребности и да увеличава валутните ресурси на страната.

Какво е значението на Националния аграрно-промишлен съюз от гледна точка на различните му аспекти?

В икономически аспект

Националният аграрно-промишлен съюз създава предпоставки за по-нататъшно усъ

(Следва на стр. 31)

